

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๑๕/๒๕๕๖

เรื่อง รายงานผลการประชุมสัมมนาเรื่อง “นโยบายและแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ”

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ตามที่ที่ประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ได้อนุมัติให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดประชุมสัมมนาพระสังฆาธิการ เรื่อง “นโยบายและแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ” ในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ณ หอประชุมพุทธมณฑล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เพื่อถวายเป็นความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวง ที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และเพื่อระดมความคิดเห็นจากเจ้าคณะพระสังฆาธิการ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการบริหารและการดำเนินงานคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นั้น

บัดนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้จัดทำรายงานผลการประชุมสัมมนาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอให้มีสารทูลถวายและถวายผลการประชุมสัมมนาเพื่อโปรดทราบ ดังนี้

๑. จำนวนผู้เข้าประชุมสัมมนามีจำนวนทั้งสิ้น ๔๓๐ รูป/คน แบ่งเป็น

๑.๑ บรรพชิต จำนวน ๒๔๗ รูป ประกอบด้วย กรรมการมหาเถรสมาคม ๑๓ รูป เจ้าคณะภาคและรองเจ้าคณะภาค ๔๒ รูป เจ้าคณะจังหวัดและรอง

เจ้าคณะจังหวัด ๑๓๕ รูป เลขาธิการเจ้าคณะใหญ่ ๓ รูป และพระสงฆ์เข้าร่วมประชุม ๕๓ รูป

๑.๒ คฤหัสถ์ จำนวน ๑๘๔ คน ประกอบด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ๑๔๑ คน สื่อมวลชน ๑๑ คน และผู้สังเกตการณ์ ๓๒ คน

๒. สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ได้มีพระบัญชามอบ สมเด็จพระพุฒาจารย์ กรรมการมหาเถรสมาคม ปฏิบัติหน้าที่แทน ในพิธีเปิดและปิดการประชุมสัมมนา โดยมี นายสุทธิวงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ ผู้อำนวยการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นผู้กล่าวถวายรายงาน

๓. ผลการสัมมนา

ภาคเช้า

เป็นการบรรยายเรื่อง “นโยบายและแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ” โดย นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๕ มีฐานะเป็นกรม ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยนายกรัฐมนตรีได้มอบให้ นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรีกำกับดูแล

๒) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติตั้งขึ้นตามกฎหมายปฏิบัติรูประบบราชการ ซึ่งยึดหลักให้หน่วยงานเล็กลง แต่เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น มีความคล่องตัว มีงบประมาณเพิ่มมากขึ้น

๓) สถานที่ตั้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และตราสัญลักษณ์ประจำ ยังไม่มีความชัดเจน

๔) ปัจจุบัน ยังมีหน่วยงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ-เอกลักษณ์ของชาติ เป็นต้น ซึ่งจะต้องมีการประสานการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด

๕) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติยังไม่มีหน่วยงานในส่วนภูมิภาค แต่กระทรวงศึกษาธิการได้แจ้งว่า ยังมีอัตราบุคลากรที่เหลือจากการจัดสรรลงตำแหน่งแล้ว อีก ประมาณ ๓,๐๐๐ อัตรา ซึ่งส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและอำเภอ น่าจะนำมาใช้ประโยชน์ในการสนองงานคณะสงฆ์ในส่วนภูมิภาคได้ ขณะนี้อยู่ระหว่างการประสานงาน

๖) จะต้องมีการทบทวนการแบ่งงาน ระหว่างสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกับกรมการศาสนาใหม่ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยสะดวก และสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน

๗) จะมีการจัดตั้งคณะที่ปรึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ เพื่อให้คำแนะนำ เสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๘) ควรใช้พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตราที่ ๙ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อรับสนองงานมหาเถรสมาคม

๙) ให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า โดยเฉพาะระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน มีความเชื่อถือได้ มีความเที่ยงตรง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการนำมาใช้เพื่อการบริหารงาน

๑๐) ปัญหาที่ต้องเร่งดำเนินการ คือ

๑๐.๑ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับใหม่ ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ

๑๐.๒ การแบ่งงานระหว่างกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม
กับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๑๐.๓ การประสานกับมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้ง ๒ แห่ง ซึ่งประสงค์จะ
ขอโอนไปสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากอยู่ในกลุ่มเดียวกับมหาวิทยาลัยทั่วไป

๑๐.๔ การทำความเข้าใจกับคณะสงฆ์ เพื่อให้ทราบบทบาทและ
หน้าที่ที่จะดำเนินการต่อไปของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

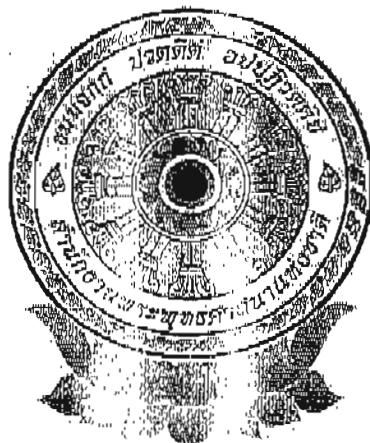
ภาคบ่าย

เป็นการสัมมนาเพื่อระดมความคิดจากผู้เข้าประชุมทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์
โดยแบ่งกลุ่มสัมมนาเป็น ๕ กลุ่ม ตามหน่วยงานที่สนองงานคณะสงฆ์ คือ งานกองพุทธ-
ศาสนศึกษา งานกองพุทธศาสนสถาน งานสำนักงานพุทธมณฑล งานสำนักงานศาสนสมบัติ
และงานสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

ผู้เข้าประชุมกลุ่มได้ร่วมกันพิจารณาและเสนอแนะแนวทางการสนองงานรัฐ
และคณะสงฆ์ สรุปเป็น ๒ หมวด คือ เรื่องทั่วไป และผลการประชุมกลุ่มทั้ง ๕ กลุ่ม
ดังนี้

ก. เรื่องทั่วไป

๑) ตราสัญลักษณ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้แก้ไขเป็น
รูปแบบ ดังนี้

๒) ให้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสามารถสนองงานด้านอื่น ๆ ของคณะสงฆ์ที่ยังไม่ปรากฏในกฎหมาย เช่น งานพระราชพิธี งานพระราชกุศล และพิธีทางพระพุทธศาสนา ฯลฯ การขอพระราชทานผ้าพระกฐิน/พระปรมาภิไธย/พระนามาภิไธย การเผยแพร่ การสาธารณสงเคราะห์ เป็นต้น

๓) รัฐควรสนับสนุนให้พุทธบริษัทได้เดินทางไปนมัสการสังเวชนียสถานในประเทศอินเดียและเนปาล

๔) ควรมีการจัดตั้งกองทุนสำหรับเผยแพร่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด และมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี โท และเอก ในสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา จังหวัดละ ๑ fund เป็นประจำทุกปี

ข. ผลการสัมมนากลุ่ม

กลุ่มที่ ๑ งานกองทุนศาสนศึกษา

๑) การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม - บาลี ควรมีระเบียบที่ชัดเจนในการกำหนดสถานภาพเป็นสถานศึกษา ซึ่งมีผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา และมีระบบการตรวจสอบ พร้อมกันนี้ รัฐควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ เช่นเดียวกับที่จัดให้สถานศึกษาทางโลกทั่ว ๆ ไป

๒) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา รัฐควรจัดงบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เพียงพอเช่นเดียวกับที่จัดสรรให้โรงเรียนการกุศลของวัด รวมทั้งให้มีการกำหนดสถานภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ชัดเจน โดยเฉพาะกลุ่มบุคลากรที่เป็นคฤหัสถ์ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในอาชีพ ซึ่งจะส่งผลถึงสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน คือ พระภิกษุสามเณรด้วย

๓) การศึกษาธรรมศึกษา ควรมีการจัดตั้งเป็นศูนย์ธรรมศึกษาและขยายให้เพิ่มมากขึ้นทั่วประเทศ

๔) การศึกษาสงเคราะห์ ควรนำงานที่คณะสงฆ์ดำเนินการแต่ได้ถูกแยกไปสังกัดกรมการศาสนาหรือหน่วยงานอื่น มาอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานพระพุทธ-

ศาสนาแห่งชาติ เช่น ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นต้น รวมทั้งควรสนับสนุนให้มีศูนย์ฝึกวิชาชีพที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยขึ้นในวัด

๕) ควรปรับระบบข้อมูลพระสงฆ์ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติถวายเป็นการอุปถัมภ์ เช่น พระจริยานิเทศก์ พระปริยัตินิเทศก์ ครูสอนปริยัติธรรมอาสา เป็นต้น ให้เป็นปัจจุบัน สามารถตรวจสอบได้

๖) การส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รัฐควรอุดหนุนให้คณะสงฆ์ได้มีคลื่นความถี่สถานีวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์เพื่อเผยแผ่ธรรมะสู่ประชาชน ส่งเสริมให้คณะสงฆ์ไทยไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมการนำชาวต่างประเทศได้เข้ามาศึกษาพระพุทธศาสนาในประเทศไทย เพื่อกลับไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศของตน

กลุ่มที่ ๒ งานกองทุนศาสนสถาน

๑) การจัดสรรเงินอุดหนุนบูรณปฏิสังขรณ์วัด ควรเป็นหลักเกณฑ์จัดสรรตามลำดับความจำเป็นและความสำคัญ โดยจัดสรรให้เพียงพอกับสภาพความเป็นจริง มีเจ้าคณะผู้ปกครองร่วมพิจารณากับเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติด้วย

๒) การก่อสร้างวัดหรือการบูรณปฏิสังขรณ์วัด ควรให้มีรูปแบบที่เน้นศิลปวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมของไทย ให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์โบราณสถานด้วย

๓) ให้มีการจัดตั้งสำนักงานเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะตำบล

๔) ควรมีการจัดตั้งกองทุนวัดช่วยเหลือวัดและพุทธศาสนิกชนประจำจังหวัด

๕) ควรปรับปรุงหรือลดข้อจำกัดต่าง ๆ ในการสร้างวัด

กลุ่มที่ ๓ งานสำนักงานพุทธมณฑล

๑) ควรเพิ่มการปฏิบัติธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาด้วย มีการจัดทำหลักสูตรการอบรมปฏิบัติธรรม หลักสูตรและสถาบันฝึกสอนเทศน์มหาชาติ และมีการคัดเลือกพระที่เข้ารับการอบรมให้สามารถเป็นต้นแบบเพื่อนำไปขยายผลได้

๒) การจัดอบรมนักเรียนโดยการเข้าค่าย ควรมีการประสานแจ้งกำหนดการ คุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรมและหลักสูตรการอบรมให้สถานศึกษาทราบล่วงหน้า

๓) ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริการห้องสมุด มีเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อบริการผู้มาใช้ห้องสมุด และเปิดทำการในวันหยุดราชการด้วย และห้องสมุดควรเป็นแหล่งรับบริจาคเอกสารต่าง ๆ ที่เหมาะสม รวมทั้งเป็นแหล่งอนุรักษ์หนังสือโบราณและสิ่งของที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและประเพณีไทย

๔) ควรจัดให้มีการอนุรักษ์ตำรายาไทย ส่งเสริมการปลูกพืชสวนสมุนไพรในวัด ประสานหาพันธุ์ไม้สมุนไพรและเพาะปลูกเป็นต้นกล้าเพื่อแจกจ่ายไปยังวัดต่าง ๆ

๕) ควรมีเจ้าหน้าที่บรรยายสรุปเกี่ยวกับพุทธมณฑลให้แก่ผู้สนใจ จัดทำป้ายคติธรรมติดตามต้นไม้ในบริเวณพุทธมณฑล

กลุ่มที่ ๔ งานสำนักงานศาสนสมบัติ

๑) ควรจัดตั้งสำนักงานศาสนสมบัติเป็นหน่วยงานอิสระ เช่นเดียวกับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

๒) การจัดประโยชน์ศาสนสมบัติกลาง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ส่วนศาสนสมบัติของวัดควรให้วัดดำเนินการเอง โดยมีการแยกบัญชีเงินของวัดให้ชัดเจน ผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่ไวยาวัจกรควรมีความรู้ทั้งด้านกฎหมาย และควรมีหลักสูตรเกี่ยวกับระเบียบข้อปฏิบัติในการจัดทำบัญชีของวัดให้ถูกต้อง

๓) ควรมีการก่อตั้งธนาคารของพระพุทธศาสนา

๔) นิติกรรมสัญญาเกี่ยวกับที่ดินและค่าผาติกรรม ในส่วนกลางให้เก็บรักษาไว้ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในส่วนภูมิภาคให้เก็บรักษาไว้ที่สำนักงานพระพุทธ-

ศาสนาแห่งชาติประจำจังหวัด ๑ ชุด และให้เก็บรักษาไว้ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ อีก ๑ ชุด (จะต้องมีหน่วยงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประจำจังหวัด เพื่อสนองงานดังกล่าวด้วย)

กลุ่มที่ ๕ งานสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

๑) ควรมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามมติมหาเถรสมาคม และผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม

๒) การจัดพิมพ์และการจัดส่งหนังสือแถลงการณ์คณะสงฆ์ ควรให้รวดเร็วกว่าที่เป็นอยู่ และควรมีการจัดทำหนังสือแถลงการณ์คณะสงฆ์ฉบับรวมเล่ม (ทั้งปี) ด้วย

๓) ควรมีโฆษกของมหาเถรสมาคม

๔) ควรมีการปรับนิตยภัตตำแหน่งต่าง ๆ เพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนเจ้าคณะผู้ปกครองระดับต่าง ๆ

๕) ควรเผยแพร่ให้พระสังฆาธิการและพุทธศาสนิกชนให้ทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการกราบทูลอาราธนาสมเด็จพระสังฆราชและผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนไปปฏิบัติศาสนกิจ เพื่อความเหมาะสมและให้สมพระเกียรติ

๖) ควรแก้ปัญหาการเดินทางไปต่างประเทศ และควรมีมาตรการคุ้มครองพระภิกษุที่ไปปฏิบัติศาสนกิจเป็นพระธรรมทูตในต่างประเทศด้วย

๗) ควรมีระบบการออกหนังสือสุทธิอย่างเคร่งครัดสามารถตรวจสอบได้ เพื่อป้องกันปัญหาการปลอมบวชเป็นพระ

๘) ควรมีกฎหมายลงโทษผู้กระทำความผิดต่อพระพุทธศาสนาอย่างรุนแรง และควรมีหน่วยงานที่ติดตามความเคลื่อนไหวและกลั่นกรองข่าวสารที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา ประจำจังหวัดต่าง ๆ

๙) การฝึกอบรมพระสังฆาธิการและบุคลากรทางศาสนา ควรจัดเป็นรุ่น ๆ ตามภารกิจ โดยให้คณะสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการ และมีสถาบันหรือหน่วยงานของสำนักงาน-

พระพุทธศาสนาแห่งชาติให้การสนับสนุน และควรมีการประสานการอบรมล่องหน้า
ในการอบรมแต่ละครั้ง

ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นบางประเด็น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ดำเนินการ
อยู่แล้ว บางประเด็นได้ตอบให้ที่ประชุมทราบแล้ว และบางประเด็นจะนำมาประยุกต์ใช้
ในการปฏิบัติงานเพื่อสนองงานคณะสงฆ์ให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ที่ประชุมรับทราบ

๒๑ ม.ค. ๕๖

(นายสุทธิวงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ์)
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มติที่ประชุม | พิธีกร
มติที่ประชุม | ทาน
มติที่ประชุม | ๑๗๖๖
ชวมา
๕๕